Z Vinohrad k vinohradu

Možná si kladete otázku, proč se po několika letech vracíme s vycházkou turistické party na pražské Vinohrady. Odpověď je jednoduchá. Projít se jednou z nejluxusnějších a nejlidnatějších rezidenčních čtvrtí České republiky, nejreprezentativnější středovou částí, neztrácí ani dnes na zajímavosti. V té souvislosti je dobré vzpomenout, že vinohradské počátky sahají až do středověku a s érou vinic, ovocných sadů a zemědělských usedlostí se setkáváme od 14. po 18. století. Tehdy dostaly oficiální název **Viničné Hory** a posléze na počest zakladatele vinic **Královské Vinohrady.** V roce 1879 následovalo povýšení na město a následoval velký stavební boom. Vyrostla hlavní kulturní a duchovní centra a reprezentativní činžovní domy pro bohatou měšťanskou třídu, úředníky, lékaře, umělce. Co se postavilo, vynikalo elegantní, noblesní architekturou. Konečně přišel **1. leden 1922, Královské Vinohrady byly definitivně připojeny k hlavnímu městu.**

Potom je tu další datum - 23. říjen roku 2026, chvíli před polednem se scházíme v parčíku u stanice tramvají **Náměstí Míru** a chystáme se na páteční vycházku. Naše „holky fotografky“ Lýdie, Jiřina a Hana ji budou sledovat spolu s námi. Historii Vinohrad neovlivníme, ale v kronice turistické party to již zůstane zaznamenáno.

Před námi je **Americká ulice** (dříve Krameriova), jedna z nejživějších vinohradských ulic. Souvisí s výjimečnou gastro scénou, množstvím vyhlášených kavárniček, hospůdek, vináren. Pokud je tepleji než dnes, vše se odehrává na stolcích a židličkách na chodníku. Některé podniky jsou prý doslova kultovní, třeba Srnky Americká, **Zanzibar, Blatouch, Las Adelitas**. Chtělo by to někdy vyzkoušet. Každý rok v září tady probíhá pouliční festival **„Zažít Americkou jinak“.** Ulice je uzavřena pro auta a mění se v živé korzo. Také Americkou zdobí elegantní vinohradská architektura.

Procházku Americkou křižuje ulice **Záhřebská.** Během rekonstrukce v roce 2005 byla do rozšířené křižovatky umístěna zajímavá kamenná fontána. Jejím autorem je **Miroslav Beščec.** Fontánu zdobí zoomorfní bronzové plastiky jako chrliče vody. Atmosféru tohoto „amerického náměstíčka“ dotváří okolní hospůdky a kavárničky. Místní tomu prý říkají familiárně „**kulaťáček“.**

Křížení se Záhřebskou ulicí je současně rušným kruhovým objezdem. Není vůbec jednoduché tady přecházet. Zvládli jsme to bez úrazu a před námi je ulice Jana Masaryka. V její horní části **je Dům seniorů Jana Masaryka.** Dům s příběhem, na který by se nemělo zapomínat. Před vchodem do domu to připomínají zlaté pamětní dlaždice, takzvané „**kameny zmizelých“, rodiny Kolbenů.** V době holokaustu byli z tohoto domu odvlečeni gestapem a v Osvětimi zavražděni. Stejný osud potkal rodinu **slavného Emila Kolbena,** podnikatele, vědce v oboru elektrotechniky. V době holokaustu bylo všech 26 členů jejich rodiny umučeno, spáchalo sebevraždu nebo prošlo plynovými komorami v Osvětimi. Je to výjimečně smutný příběh.

Ulice Jana Masaryka. Stavět se zde začalo po roce 1870. Od konce 18. století zde byly udržované růžové aleje, takzvaný Wimmerův veřejný „**Libosad“,** dnes bychom řekli okrasný park. Nechyběly skleníky a vinice. Postupně se parcelovalo na stavební pozemky. Zřejmě vůbec první byla postavena **v roce 1871 vila Osvěta**. Stojí uprostřed zahrady a my jsme právě dorazili k hlavnímu vchodu. Vilu na skvělém pozemku si pořídil spisovatel a redaktor Václav Vlček. Dal ji jméno podle svého **měsíčníku Osvěta.** Víc ji ale proslavil Tomáš Garrigue Masaryk. Ten od roku 1884 spolu s manželkou ve vile bydlel a s redaktorem Vlčkem na měsíčníku spolupracoval. 14. září 1886 se zde ve vile narodil syn Jan Masaryk, pozdější diplomat a ministr zahraničních věcí.

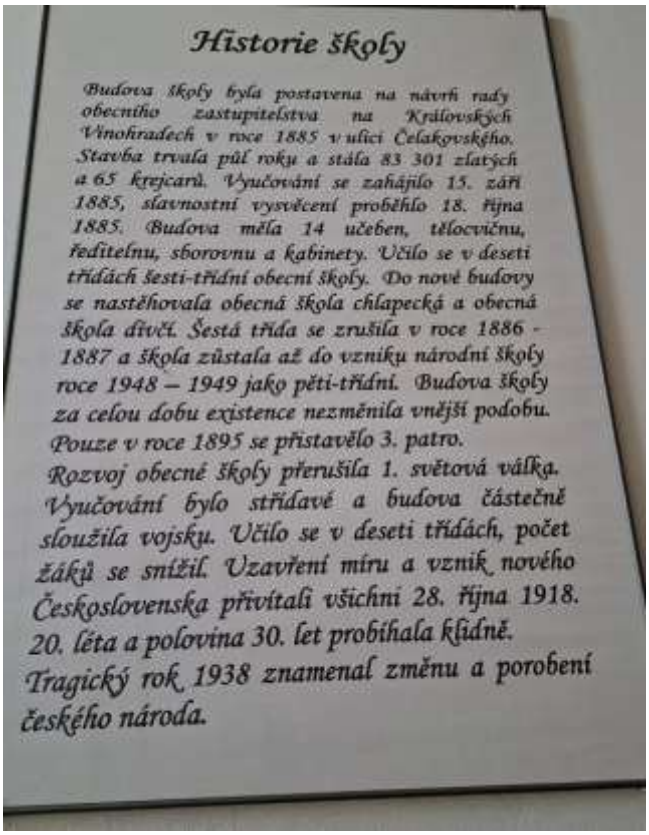
Na opravenou vjezdovou bránu byly instalovány pamětní desky připomínající tyto události

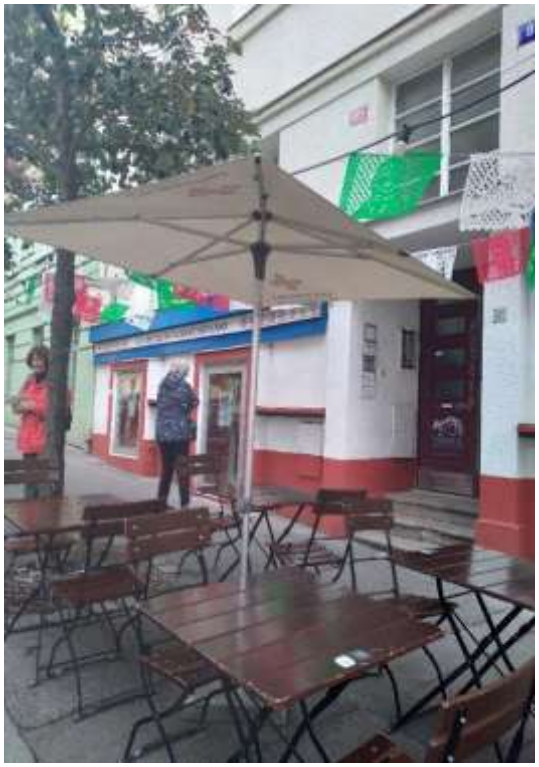
Pozoruhodná je i rozsáhlá školní budova proti vile Osvěta. Podívali jsme se dovnitř a měli možnost seznámit se s historií školy, ta je hodně zajímavá. **Text historie školy stojí za přečtení!!**

Pokračujeme Americkou ulicí. Ještě do nedávna tady byly zbytky továrny přesné mechaniky **bratří Fričů.** Jednoho z nejvýznamnějších českých podniků založeného v roce 1883. Výroba špičkových astronomických, důlních, geodetických a vojenských měřících přístrojů. Vášeň pro astronomii je přiměla ke zřízení ondřejovské hvězdárny, přístrojově vybavené z jejich vinohradských dílen. K desátému založení Československa ji Josef Jan Frič věnoval československému státu. Hvězdárna v Ondřejově byla před lety jedním z cílů našich výletů.

Zastavili jsme se před mexickou restaurací **Las Adelitas,** v překladu to znamená „**ženy – bojovnice“.** Jde o významný kulturní a společenský symbol v Mexiku. Jako *„adelitas“* byly označovány ženy, které na začátku 20. století buď podporovaly, nebo přímo bojovaly v mexické revoluci. Dnes je toto slovo v Mexiku symbolem pro inspirující, silnou a statečnou ženu.

Poslední dům v Americké. Zde žila rodina sochařů Folkmannů. Alois Folkmann je proslavený výzdobou reprezentačních pražských budov. Spolu se synem Hanušem a Josefem Fantou pracovali na výzdobě secesní budovy Hlavního nádraží. Nároží jejich domu zdobí plastika Athény. Syn Hanuš ji navrhl jako poctu svému otci.

Na ulici Americkou navazují jedny z nejkrásnějších ulic na Vinohradech, jsou to ulice Koperníkova a U Havlíčkových sadů. Krásné reprezentativní vily a snad ještě krásnější nájemní domy. Jsou jako barevná cukrátka.

Havlíčkovy sady, cíl naší vycházky. Havlíčkovy sady**,** lidově a mezinárodně známé spíše jako **Grébovka** (nebo Gröbovka), jsou rozsáhlý novorenesanční a novoromantický park anglického typu v Praze 2 na Vinohradech. Tento unikátní městský areál o rozloze 11 hektarů nechal v letech 1871–1888 vybudovat pražský průmyslník Moritz Gröbe jako své soukromé reprezentativní letní sídlo. Park se svažuje směrem k potoku Botič a nabízí úchvatné výhledy na Prahu i historická architektonická zákoutí. **Pojďme si areál projít spolu s našimi fotografkami.**

Grotta, umělá krápníková jeskyně byla postavena podle projektu architekta A. V. Barvitia a zhotovena sochařem Josefem Vorlíčkem po roce 1871. Grotta architektonicky člení zahradu a je přistavěna k přírodní čedičové skále. Je třípodlažní, dole pod ní je vodotrysk se sochou Neptuna a s kamennými plazy od sochaře Bohuslava Schnircha.

Vila Grébovka byla postavena jako letní sídlo průmyslníka **Moritze Gröbeho** v letech 1870-1874. Vila spadá do novorenesančního stylu a spolu s viničním altánem a pavilonem tvoří architektonický celek obklopený vinicemi a anglickým parkem. **Gröbe si ke stavbě své vily vybral architekta Antonína V. Barvitia.** Vila je památkově chráněna a slouží k pronájmům, pořádání konferencí apod.

